



## Varovaisuutta jäällä liikuttaessa!

Etelä-Savon ELY-keskus mittasi jään paksuutta perjantaina 17.1.2020 neljällä järvellä maakunnan etelä- ja länsiosassa. Mittaukset tehtiin n. 100 metrin etäisyydellä rannasta. Jääpeitteen kokonaispaksuudet vaihtelivat mittauspaiosta riippuen 3-14 cm välillä. Jäänpaksuudet ovat monella mittauspaiokalla alhaisimmillaan verrattuna koko havaintosarjaan.

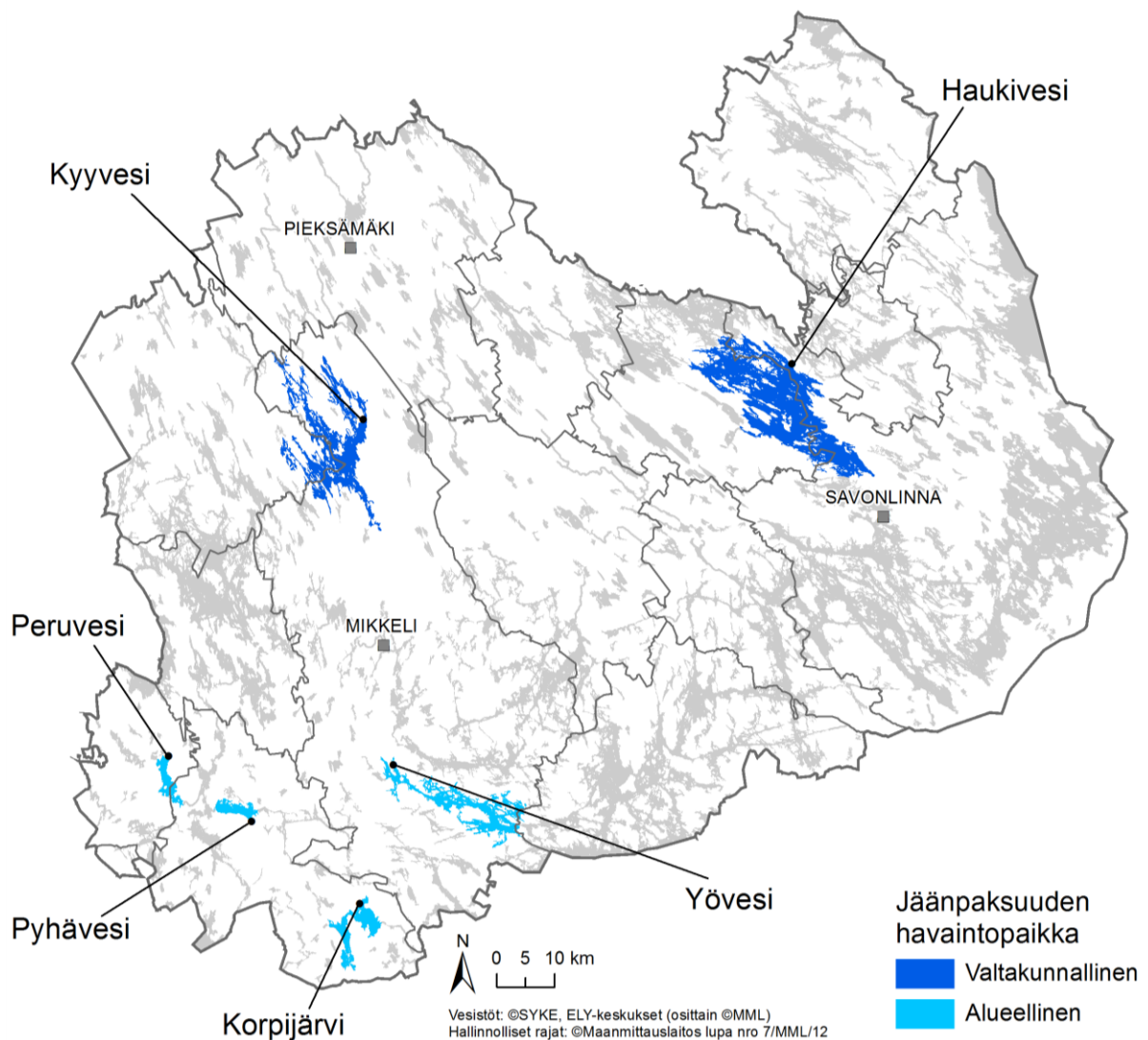
Lauhan sään johdosta tammikuun alkupuolella syntyneen teräsjään paksuus ei ole juurikaan lisääntynyt viimeisen kahden viikon aikana. Kohvajäätä ei ole myöskään muodostunut mittauspaiokille, koska sade on tullut lumen sijaan vetenä. Viimeaikainen vesisade ja nollan yläpuolella oleva lämpötila on myös ehtinyt haurastuttaa olemassa olevaa teräsjäätä. Kaikilla mittauspaiokilla jää koostui pelkästään teräsjäädästä, mutta Peru- ja Pyhävedellä teräsjään pinnalla oli havaittavissa leudon sään aiheuttamaa teräsjään heikkenemistä eli ns. puikkoontumista. Yövedellä ja Korpijärvellä jää oli kokonaisuudessaan kirkasta teräsjäätä, mutta kokonaisjäänpaksuus oli selvästi pienempi. Korpijärvellä ensimmäisen jäätymisjakson jälkeinen jää ehti jo mittauspaiokalla kertaalleen sulaa ja uutta jäätä oli muodostunut 3 cm. Yövedellä ja Mäntyharjun Pyhävedel-

lä mitattiin pienimmät jäänpaksuudet mitä koko havaintosarjan aikana (vuosina 2004-2019) on mitattu. Kaikissa mittauspaikoissa ranta-alueet olivat myös osin sulat.

## Jäänmittaustulokset 17.-20.1.2020

| Kunta, kylä            | Järvi              | Jään kokonaispaksuus, cm | Huomioita  |
|------------------------|--------------------|--------------------------|--|
| Mikkeli, Haukivuori    | Kyyvesi            | 16                       | Poikkeama keskiarvosta -16 cm.                         |
| Savonlinna, Oravi      | Haukivesi          | 10                       | Poikkeama keskiarvosta -17 cm                          |
| Mikkeli, Ristiina      | Yövesi, Kissalahti | 9                        | Teräsjäätä 9 cm, ei kohvajäätä tai lunta jään päällä.  |
| Mäntyharju, Tommola    | Korpijärvi         | 3                        | Teräsjäätä 3 cm, ei kohvajäätä tai lunta jään päällä.  |
| Mäntyharju, Kirkonkylä | Pyhävesi           | 13                       | Teräsjäätä 13 cm, ei kohvajäätä tai lunta jään päällä. |
| Pertunmaa, Lihavanpää  | Peruvesi           | 14                       | Teräsjäätä 14 cm, ei kohvajäätä tai lunta jään päällä. |

Jäämittauskohteet kartalla



Valtakunnallisista jäähavaintopaikoista Haukivuoren Kyyvedellä mitattiin 20.1. kokonaisjäänpaksuudeksi 16 cm, joka on sama lukema kuin viime mittauksessa (10.1.2020). Haukivedellä Oravin kanavalla mitattiin jäänpaksuudeksi sama lukema (10 cm) kuin edellisellä havaintokerralla. Etelä-Savon valtakunnallisilla havaintopaikoilla jäänpaksuudet ovat keskimäärin 16-17 cm alle keskiarvon. Mittaukset tehdään valtakunnallisilla jäähavaintopaikoilla 10 päivän välein. Seuraava mittauspäivä on 30.2.2020.

Jäänpaksuuden erot vesistön eri osissa ovat edelleen suuria, ja siksi jäällä liikkujien tulee olla varovaisia. Vaikka suojaisemmissa lahdissa ja lammilla jäätä on jo paikoin 20 cm, niin etenkin kapeikot ja suuremmat selkävedet olla täysin sulia. Ilmoitetut jäänpaksuudet eivät milloinkaan kerro kyseisen järven koko jäättilannetta, vaan pelkästään yhden tutkimuskohteen tuloksen. Mittauspaikat ovat korkeintaan 100 metrin etäisyydellä rannasta, eivätkä näin ollen kuvaa selkävesien jäättilannetta. Mittauspaikat eivät myöskään sijaitse virtapaikoissa.

Viime aikoina vallinnut leuto sää jatkunee, joten tämänhetkisen teräsjään kantavuus tulee edelleen heikkenemään. Sääennusteen mukaan luvassa on lumisateita ja yöpakkasia loppuviikolle. Mahdollinen lumikerros hidastanee osaltaan teräsjään paksuuntumista, mutta 10 vuorokauden sääennusteen perusteella lumikerros sulanee kuitenkin pois tai muuttuu yöpakkasten takia ainakin osittain kohvajääksi. Jään kantavuus ei sääennusteen mukaan merkittävästi kasva Etelä-Savossa ennen seuraavaa mittausjaksoa.

## Vain teräsjää kantaa tarpeeksi

Jään kantokyky on aina arvioitava teräsjään mukaan. Yksin kulkevan ihmisen alla on oltava vähintään viisi senttimetriä teräsjäätä. Moottorikelkalla ajettaessa teräsjäätä on oltava koko ajoreitin pituudella vähintään 15 senttimetriä. Vasta noin 20 senttimetriä paksu teräsjää kantaa henkilöauton. Teräsjää on kirkas, läpikuultava ja tasainen. Vaalea ja huokoinen lumisohjosta muodostunut jää on kohvajäätä, jonka kantavuus on enintään puolet teräsjään kantavuudesta.

## Oikeat varusteet mukaan jäälle

Jäällä liikuttaessa on pidettävä mukana jäänaskaleita, joiden avulla voi vetää itsensä takaisin jäälle. Hyvä apuväline on myös tukeva keppi, jolla voi kokeilla jään laatua sekä auttaa hädän tullen itseään ja toisia. Heittoliinan voi tarvittaessa nopeasti heittää auttajalle tai autettavalle. Kelluntapuvut ja -takit sekä pelastusliivit suojaavat viimalta ja helpottavat onnettomuuden sattuessa pelastautumista. Jäällä liikuttaessa kannattaa aina pitää mukana myös pilliä, koska sen ääni kuuluu huutoa kauemmaksi.

### Linkit

[Vesistöjen jäänpaksuus -havaintokartta](#)

[Järvien jäänpaksuuden ennustekartta](#)

[Jään kantavuus mitataan teräsjään mukaan](#)

[Kansalaishavaintoja jäätilanteesta](#) (Järviwiki)

[Suomen vesistöjen jääolot –julkaisu](#) (Korhonen 2005)

[Jäistä pelastautuminen](#) (Suomen uimaopetus- ja hengenpelastusliitto)

## Lisätietoja

Vesitalousasiantuntija Tarmo Muuri, Etelä-Savon ELY-keskus, p. 0295 024 031

Vesienhoidon asiantuntija Juho Kotanen, Etelä-Savon ELY-keskus, p. 0295 024 192

**NÄKYMIÄ TAMMIKUU | 2020**

**JÄÄTILANNEKATSAUS**

**Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus**

**21.1.2020**

**[www.ely-keskus.fi/julkaisut](http://www.ely-keskus.fi/julkaisut) | [www.doria.fi/ely-keskus](http://www.doria.fi/ely-keskus)**